

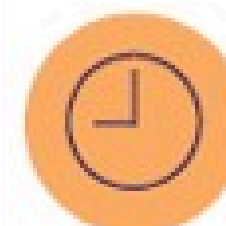

Kuopion hyvinvointikertomus

Viitoittaa matkaa kohti hyvän
elämän pääkaupunkia

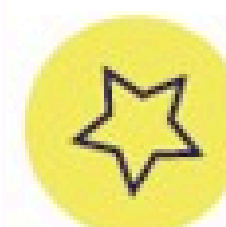
Tietoa hyvinvointityöstä

Hyvän arjen rutiinit

Hyvän elämän kanssakulkijat

Hyvän elämän innostajat

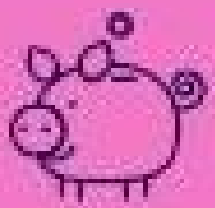
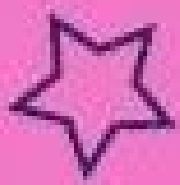
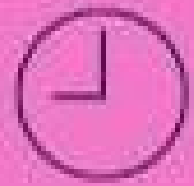
Hyvän elämän toimeentulo

Hyvän elämän asuinympäristö

Hyvinvointisuunnitelma

Kuopion hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

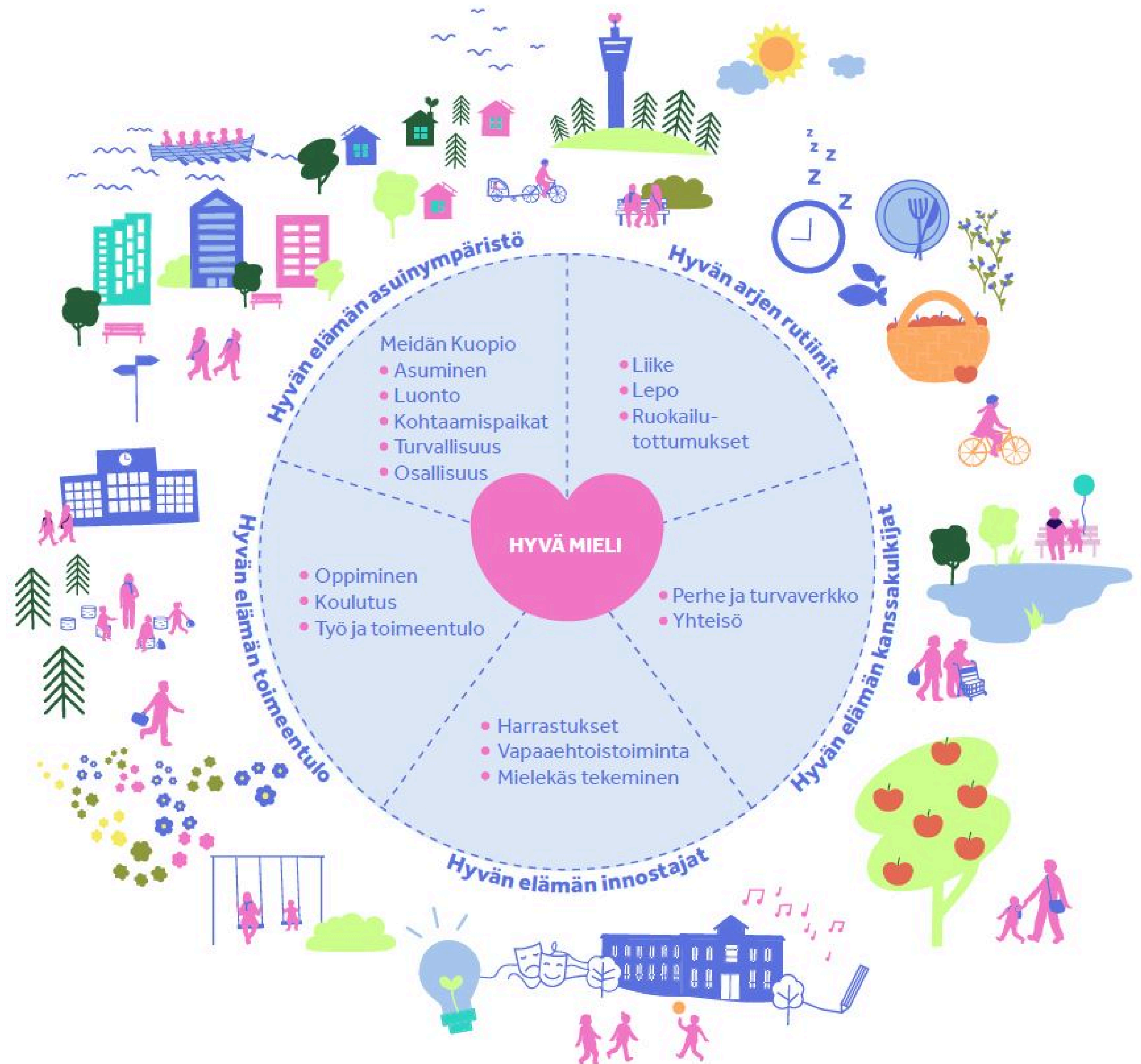
Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on hyvinvointijohtamisen työväline. Se tarjoaa suunnan toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin.

Hyvinvointikertomus on nykytilan kuvaus kuopiolaisten terveydestä ja hyvinvoinnista. Sitä kuvataan hyvän elämän elementtien kautta (kuva). Hyvinvointikertomuksessa on kuvattu myös Kuopion kaupungin toteuttama toimintaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Tilastotietoa Kuopion väestöstä ja väestöennusteesta voi tarkastella [Kuopion verkkosivuilta](#).

Hyvinvointikertomuksen pohjalta laaditaan **Hyvinvointisuunnitelma**. Siinä esitetään tavoitteet ja toimenpiteet kuopiolaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Vuosittain laadittavissa hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vuosiraporteissa tarkastellaan asetetuissa tavoitteissa etenemistä sekä toteutunutta toimintaa. Tavoitteissa etenemistä arvioidaan myös talousarvion toteutumisen yhteydessä.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman hyväksyy valtuusto. Valtuustolle raportoidaan myös hyvinvoinnin tilasta ja suunnitelman etenemisestä vuosittain.

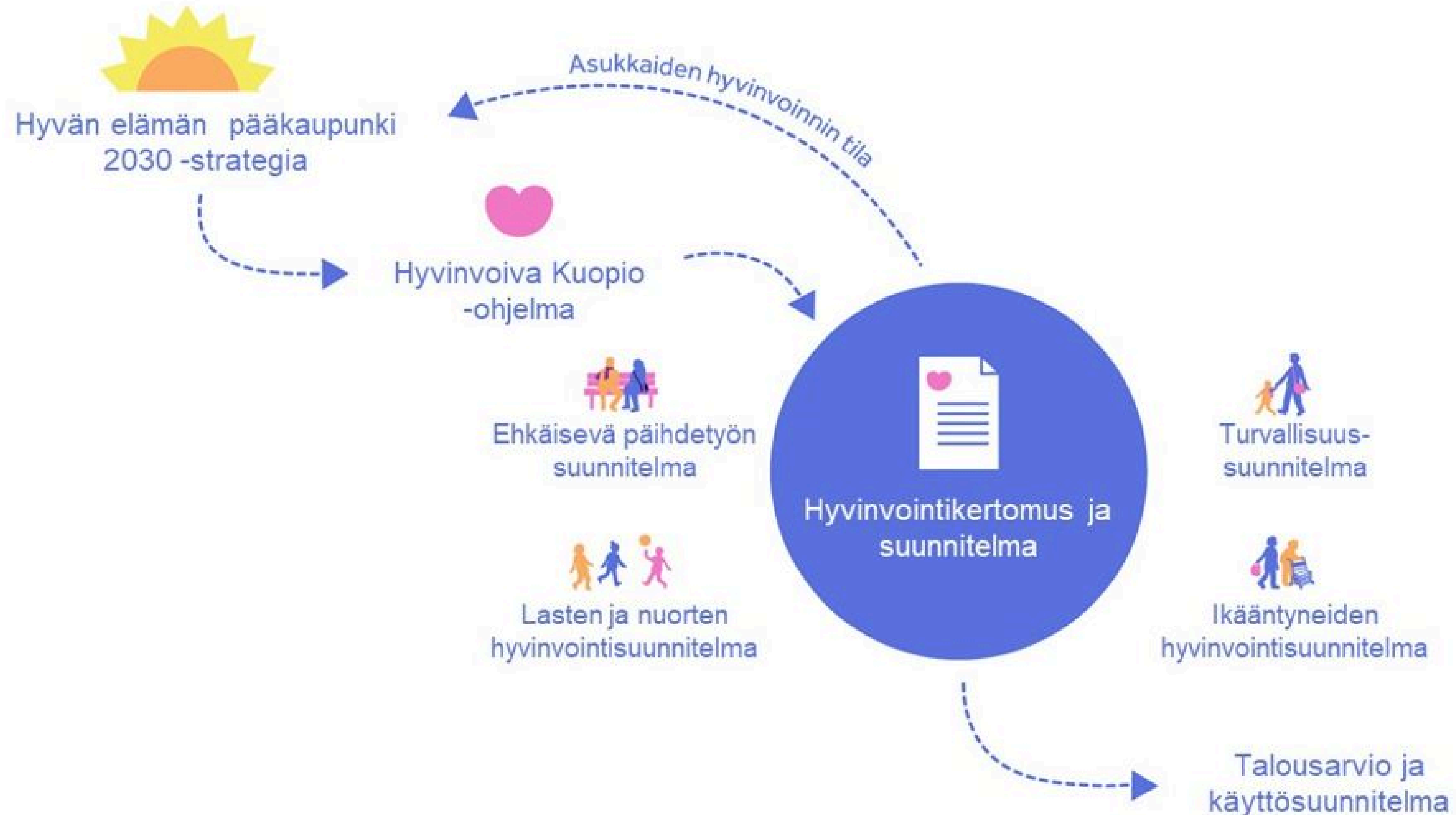

Kuopion hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta pohjautuu lakiin. Lain mukaan kuntien tulee laatia myös ehkäisevän päihdetyön suunnitelma, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma. Kuopiossa nämä kaikki näkökulmat esitetään osana hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa.

Kuopion hyvinvointikertomus ja -suunnitelma konkretisoi Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelman näkökulmia. Hyvinvointikertomuksen esille nostama alueen asukkaiden hyvinvoinnin tila ja suunnitelmassa linjatut tavoitteet ja toimenpiteet huomioidaan vuosittain talous- ja toimintasuunnitelmassa ja niitä konkretisoidaan edelleen käyttösuunnitelmiin.

Kuopiolaisten keskeiset terveys- ja hyvinvointihaasteet

Korkea sairastavuus

Mielenterveyden haasteet

Ylipaino ja lihavuus

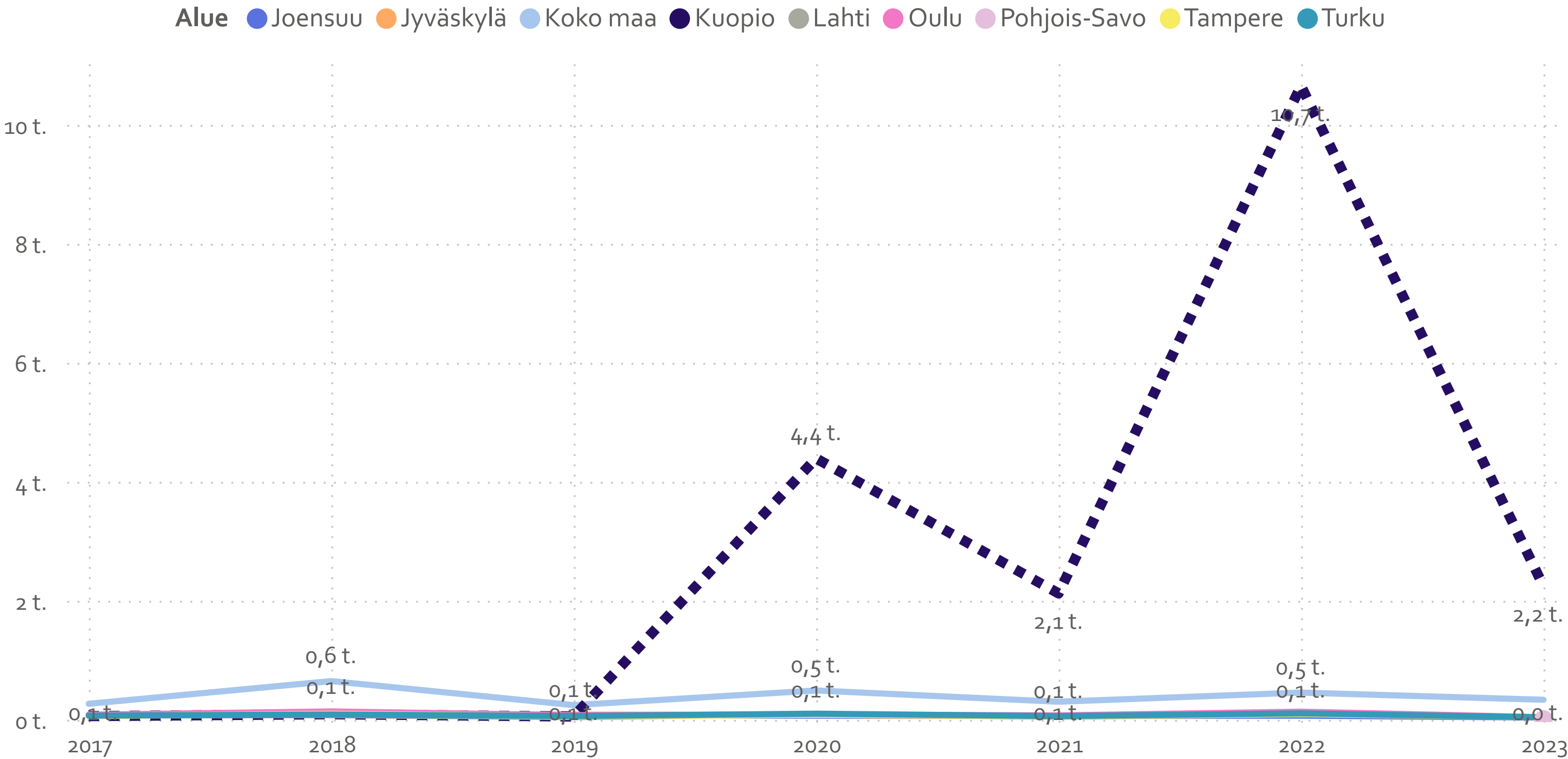
Terveysten ja hyvinvoinnin
eriarvoisuus

Hyvinvointia ja terveyttä kuvaavia mittareita

- ☐ Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- ☐ Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % ammatillisen oppilaitoksen ...
- ☐ Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiske...
- ☐ Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luok...
- ☐ Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luok...
- ☐ Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillise...
- ☐ Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja ...
- ☐ Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon ...
- ☐ Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon ...
- ☐ Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon ...
- ☐ Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyys...

Valitse tarkasteltava sukupuoli

- ☐ Miehet
- ☐ Naiset
- ☐ Yhteensä

Terveys- ja hyvinvointivajeet ovat yhteydessä muun muassa epäedullisiin elintapoihin, kuten ruokailu- ja liikkumistottumuksiin, yksinäisyyteen, päihteiden käyttöön ja arjen turvallisuuteen. Näihin perehdytään tarkemmin kunkin hyvän elämän elementin yhteydessä seuraavilla sivuilla.

Hyvän arjen rutiinit - liikkumis- ja ruokailutottumukset sekä uni ja lepo

- Kuopiolaisten arjen fyysinen aktiivisuus on viime vuosien aikana lisääntynyt. Kuitenkin **valtaosa kuopiolaisista ei liiku terveytensä kannalta riittävästi.**
- **Epäsäännöllinen ateriarytmi ja kasvisten käytön vähäisyys keskeisinä haasteina ruokavalinnoissa.** Pääaterioiden, kuten aamupalan ja lounaan väliin jättäminen pidentää aterioden välin liian pitkäksi ja altistaa napostelulle. Kasvisten käytön vähäisyys heikentää ruokavalion ravitsemuksellista laatua.
- **Reilu kolmannes nuorista ja viidennes aikuisista nukkuu arkisin liian vähän.** Riittämätön uni ja lepo heikentävät hyvinvointia ja vaikuttavat terveyteen. Riittämätön unen määrä on yhteydessä epäedullisiin liikunta- ja ruokailutottumuksiin ja se altistaa myös mielenhyvinvoinnin heikkenemiselle.
- Ruokailu- ja liikkumistottumuksissa on havaittavissa **eroja koulutustaustan ja sukupuolen mukaan.** Korkeampi koulutus yhdistyy runsaampaan liikkumiseen ja kasvisten käyttöön. Miehet liikkuvat naisia enemmän. Naiset käyttävät kasviksia useammin kun miehet. Aamupalan ja koululounaan väliin jättäminen on runsaampaa tytöillä verrattuna poikiin.

Liikkuminen: valitse tarkasteltava mittari

- ☐ 100 metrin matkan juoksemisessa suuria vaikeuksia, osuus (%), 65...
- ☐ 500 metrin matkan kävelemisessä suuria vaikeuksia, osuus (%), 75 ...
- ☐ Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h vi...
- ☐ Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h vi...

Ruokailutottumukset: valitse tarkasteltava ...

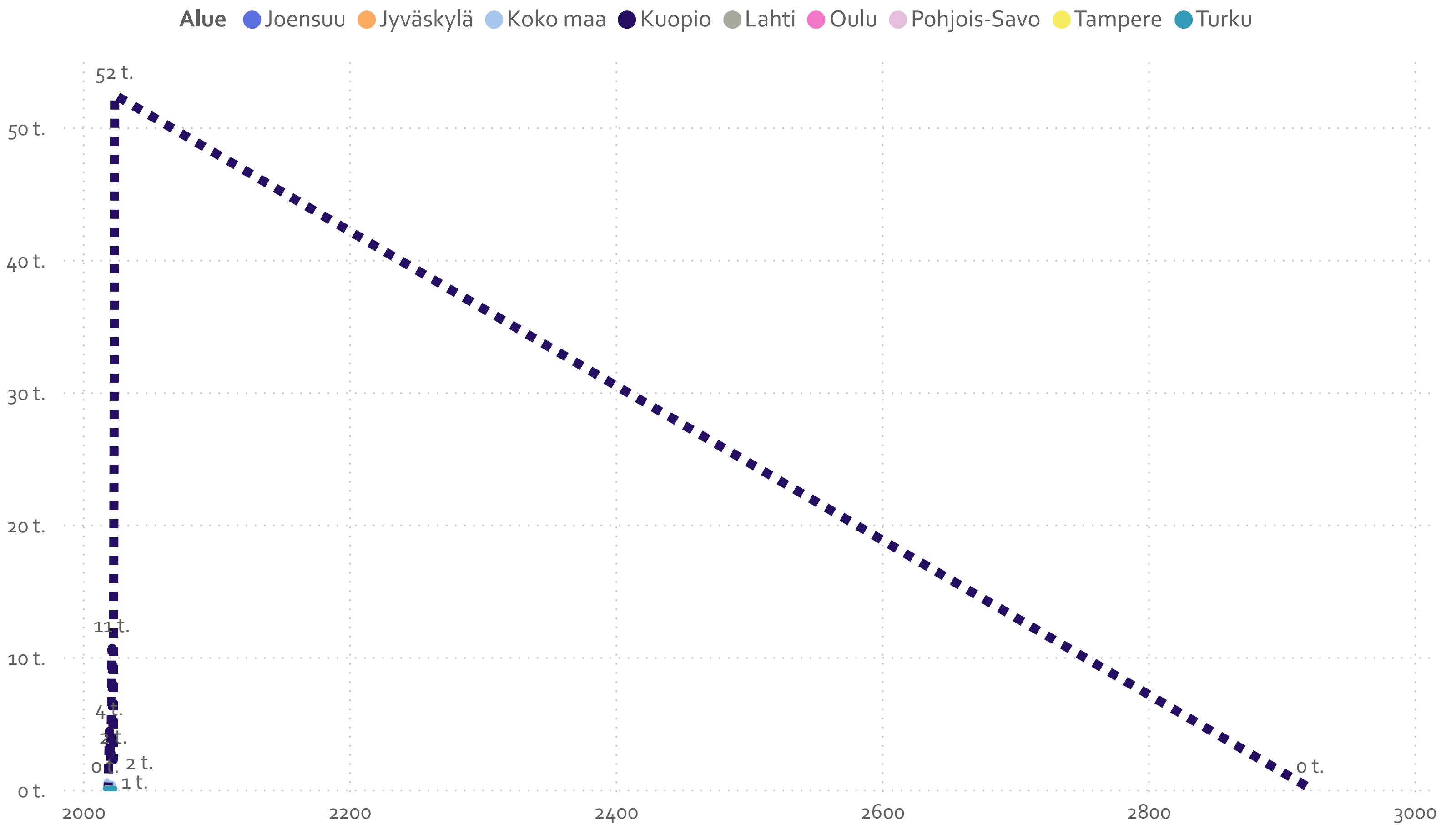
- ☐ Ei syö aamupalaa joka arkipäivä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017...
- ☐ Ei syö aamupalaa joka arkipäivä, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- ☐ Ei syö aamupalaa joka arkipäivä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ...
- ☐ Ei syö aamupalaa joka arkipäivä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelij...

Uni ja lepo: valitse tarkasteltava mittari

- ☐ Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- ☐ Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vu...
- ☐ Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
- ☐ Riittämättömästi nukkuvien osuus (%), 20 - 64-vuotiaat

Valitse tarkasteltava sukupuoli

- ☐ Miehet
- ☐ Naiset
- ☐ Yhteensä

Tietojen lähteet: Kouluterveyskysely, FinSuomi ja Terve Suomi -tutkimukset (THL) sekä Move-tutkimus

Hyvän elämän kanssakulkijat - läheiset ihmissuhteet ja päihteiden käyttö

- **Keskimäärin noin joka kymmenes kuopiolainen kokee yksinäisyyttä.** Lukiolaisilla tytöillä yksinäisyyden kokeminen on tätäkin yleisempää - neljännes raportoi kokevansa yksinäisyyttä.
- Kuopiossa lastensuojelun avohuollon asiakkaita ja kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia ja nuoria on valtakunnan tasoon nähden enemmän.
- **Kuopiolaisten nuorten alkoholin ja huumeiden käyttökokeilut ovat vähentyneet ja raittius lisääntynyt. Kuitenkin huolta herättävää päihteiden tai nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista todetaan noin 7 %:la 8. ja 9. vuosiluokan oppilaista.** Tupakoinnin todetaan vähentyneen. Sen sijaan sähkösavukkeiden käyttö on kasvanut.
- Alkoholijuomien myynti on vähentynyt viimeisten vuosien aikana. Kuitenkin **kolmannes kuopiolaisista työikäisistä käyttää liikaa alkoholia** AUDIT-C mittarilla arvioituna.

Läheiset ihmissuhteet: valitse tarkasteltava mit...

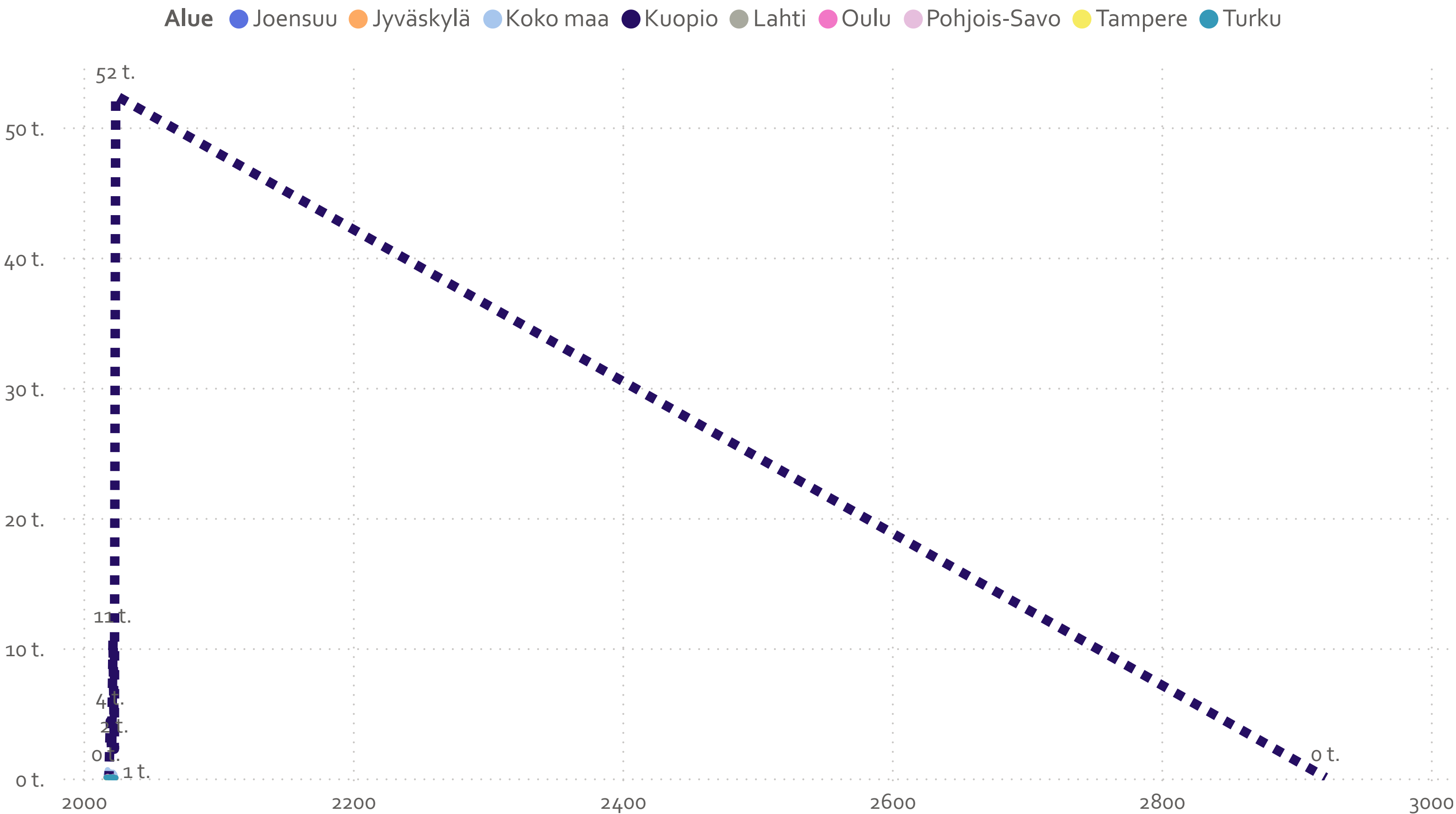
- ☐ Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- ☐ Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden.
- ☐ Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
- ☐ Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 20 - 64-vuotiaat
- ☐ Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet
- ☐ Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet
- ☐ Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), keskitason koulutus
- ☐ Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), korkea koulutus

Päihteet: valitse tarkasteltava mittari

- ☐ Alaikäisten savukeostot vähittäismyynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- ☐ Alaikäisten savukeostot vähittäismyynnistä, % ammatillisen oppilaitoks...
- ☐ Alaikäisten savukeostot vähittäismyynnistä, % lukion 1. ja 2. vuoden opi...
- ☐ Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%)
- ☐ Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 20 - 64-vuotiaat
- ☐ Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 65 vuotta täyttäneet
- ☐ Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 75 vuotta täyttäneet

Valitse tarkasteltava sukupuoli

- ☐ Miehet
- ☐ Naiset
- ☐ Yhteensä

Tietojen lähteet: Kouluterveyskysely, FinSuomi ja Terve Suomi -tutkimukset, Lastensuojelurekisteri (THL) ja alkoholijuomien myynti- ja kulutustilastot.

Hyvän elämän innostajat - Mielekäs tekeminen ja kokeminen

- Lähes jokaisella (90-98 % eri ikäryhmissä) lapsella ja nuorella on harrastus.
- Kuopiolaiset kokevat mahdollisuutensa mielekkääseen tekemiseen Kuopiossa melko hyvänä (7,7 asteikolla 0-10).
- Kuopion palvelujen kävijämäärät ovat kasvaneet viime vuosien aikana.

Mielekäs tekeminen ja harrastukset: valitse ta...

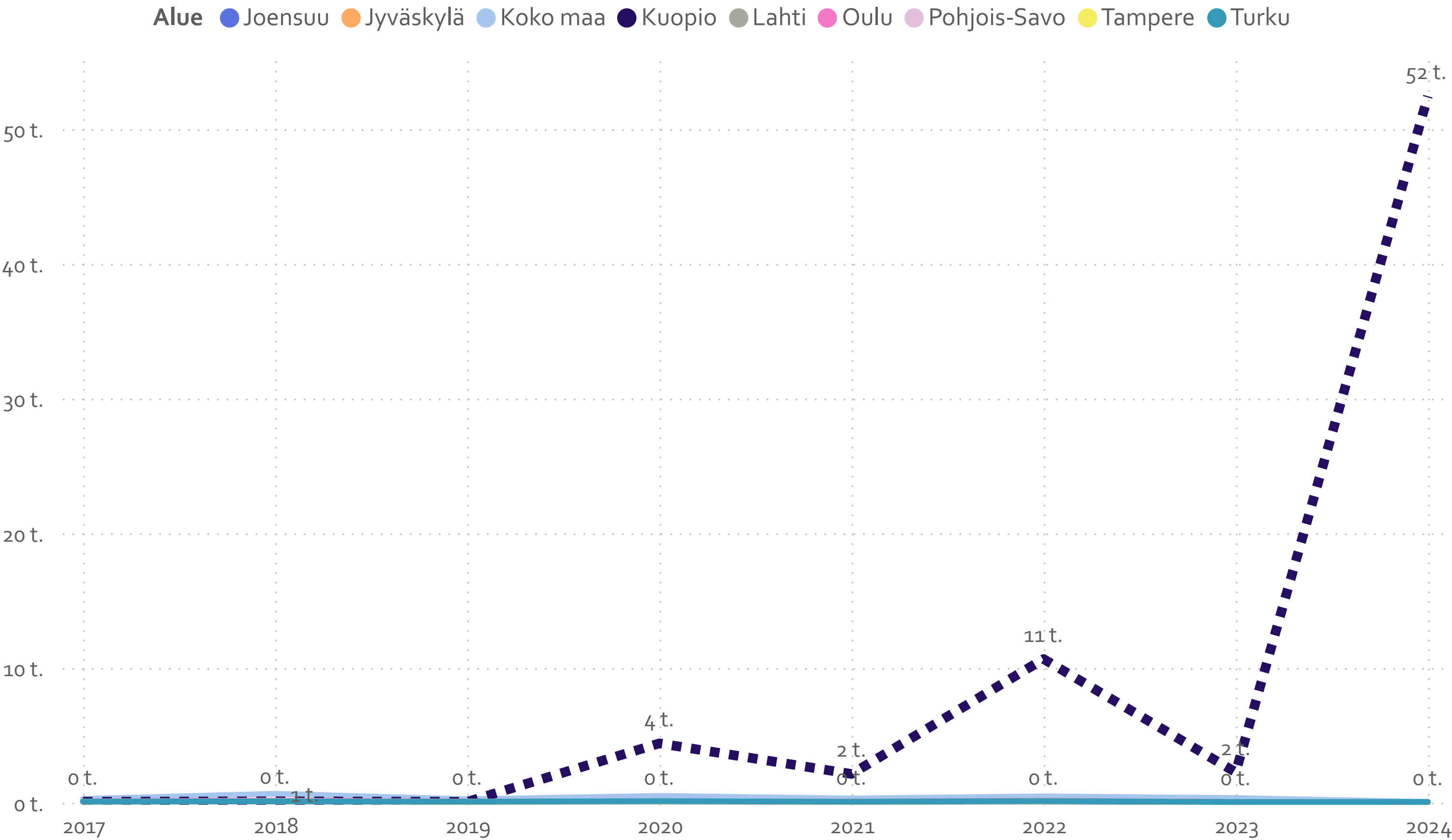
- ☐ Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaist.
- ☐ Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaito..
- ☐ Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden o.
- ☐ Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 4. ja 5. luokan .
- ☐ Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % ...
- ☐ Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % ...
- ☐ Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % ...

Kuopion vapaa-ajan palvelujen käyttö: valitse ...

- ☐ Asukastoiminnan kävijämäärä
- ☐ Kino Kuvakukon ja Mantun kävijämäärä
- ☐ Kirjastoaineiston lainaus asukasta kohden
- ☐ Kirjaston fyysiset käynnit asukasta kohden
- ☐ Kirjaston tapahtumien osallistujamäärä / 1000 asukasta kohden
- ☐ Kuopiolaisten eläkeläisjärjestöjen (avustusta hakeneet) jäsenmäärä
- ☐ Kuopiolaisten liikuntaseurojen (avustusta hakeneet) 18-64 vuotiaiden ...

Valitse tarkasteltava sukupuoli

- ☐ Miehet
- ☐ Naiset
- ☐ Yhteensä

Tietojen lähteet: Kouluterveyskysely ja Kokemuksellinen hyvinvointikysely

Hyvän elämän toimeentulo - Työ, opiskelu ja toimeentulo

- Noin joka kymmenes 18-24 vuotias kuopiolaisnuori on kohonneessa syrjäytymisriskissä (ei työssä, opiskelemassa eikä varusmiespalveluksessa).
- Vajaa viidennes peruskoululaisista kokee koulu-uupumusta. Kouluinnostuksen kokeminen vähentynyt.
- Reilu viidennes kuopiolaisista työkykyisistä kokee itsensä osittain tai täysin työkyvyttömäksi. Työkyvyttömyyseläkettä, erityisesti mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi saavia on Kuopiossa vertailupaikkakuntia enemmän. Kuopion työkyvyttömyysindeksi valtakunnan tasoa korkeampi (123 vs. 100). Työkyvyttömyysindeksissä huomioidaan työkyvyttömyyseläkettä saavat, väh. 3 kk pituisella sairauspäivärahajaksolla vuoden aikana olleet ja ammatillisen kuntoutuspäätöksen vuoden aikana saaneet.

Työllisyys: valitse tarkasteltava mittari

- ☐ Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta
- ☐ Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) ol...
- ☐ Työttömien aktivointiaste, %

Opiskelu: valitse tarkasteltava mittari

- ☐ Kokee kouluinnostusta, % 4. ja 5. luokan oppilaista (alkaen 2021)
- ☐ Kokee kouluinnostusta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (alkaen 2021)
- ☐ Kokee kouluinnostusta, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden op...

Työ- ja toimintakyky: valitse tarkasteltava mittari

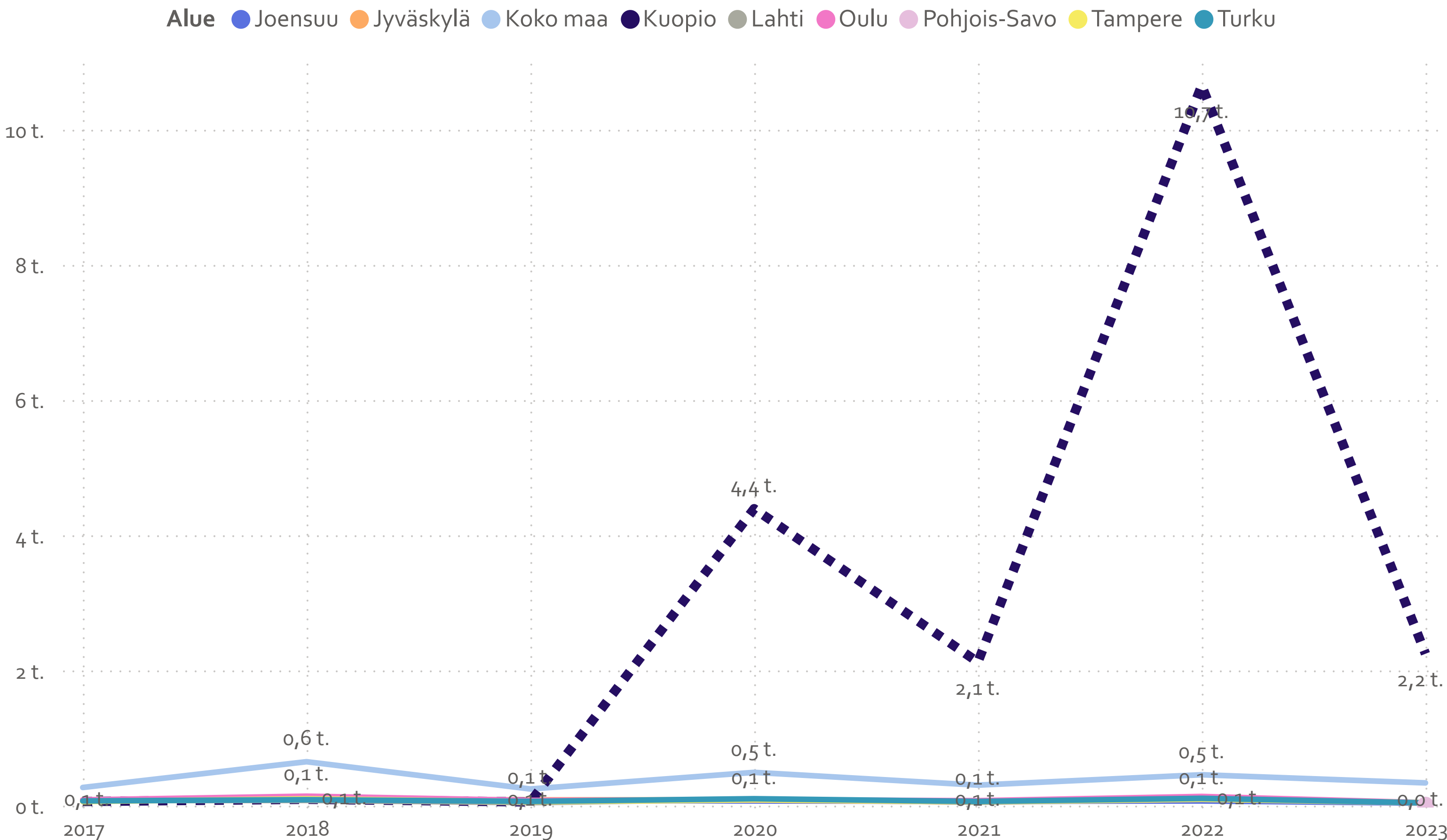
- ☐ Itsensä täysin tai osittain työkyvyttömäksi kokevien osuus (%), 20 - 64-v...
- ☐ Itsensä täysin tai osittain työkyvyttömäksi kokevien osuus (%), 20 - 74-v...
- ☐ Itsensä täysin tai osittain työkyvyttömäksi kokevien osuus (%), 20 - 74-v...

Toimeentulo: valitse tarkasteltava mittari

- ☐ Huoltosuhde, demografinen
- ☐ Jätetyt velkajärjestelyhakemukset, lkm
- ☐ Lasten pienituloisuusaste

Valitse tarkasteltava sukupuoli

- ☐ Miehet
- ☐ Naiset
- ☐ Yhteensä

Tietojen lähteet: Kouluterveyskysely ja Kokemuksellinen hyvinvointikysely, Työvälistilasto (TEM), Työssäkäyntitilasto (Tilastokeskus), Väestörakennetilasto (Tilastokeskus) ja Perusterveydenhuoltotilasto (THL)

Hyvän elämän asuinympäristö - Asuminen, lähiympäristö ja osallisuus

- **Kuopiolaiset ovat tyytyväisiä asuinalueeseensa.** Luonto on kuopiolaisille tärkeä. Luonto on Kuopiossa helposti saavutettavissa.
- **Kuopiolaiset ovat tyytyväisiä asuinoloihinsa.** Ahtaasti asuvia asuntokuntia ja lapsiasuntokuntia on Kuopiossa vertailupaikkakuntiin nähden vähiten.
- **Asunnottomien määrä on pysynyt Kuopiossa viimeisten vuosien aikana suhteellisen tasaisena.**
- **Kuopiolaiset kokevat vaikuttamisen mahdollisuutensa vaikuttaa itseään koskeviin asioihin asuinkunnassaan suhteellisen heikkona** (asteikolla 0-10, vuoden 2024 tulos 4,5).
- **Noin 10 % kuopiolaisista on erittäin heikko kokemus osallisuudesta.**

Asuminen ja lähiympäristö: valitse tarkasteltava m...

- ☐ 75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokunnat, % vastaavan ikäisten as...
- ☐ Ahtaasti asuvat asuntokunnat, % kaikista asuntokunnista
- ☐ Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista
- ☐ Asunnottomat yksin asuvat / 1 000 asukasta (2018-)
- ☐ Enintään 1 kilometrin etäisyydellä säännöllisen liikenteen joukkoliikenteen p...

Osallisuus: valitse tarkasteltava mittari

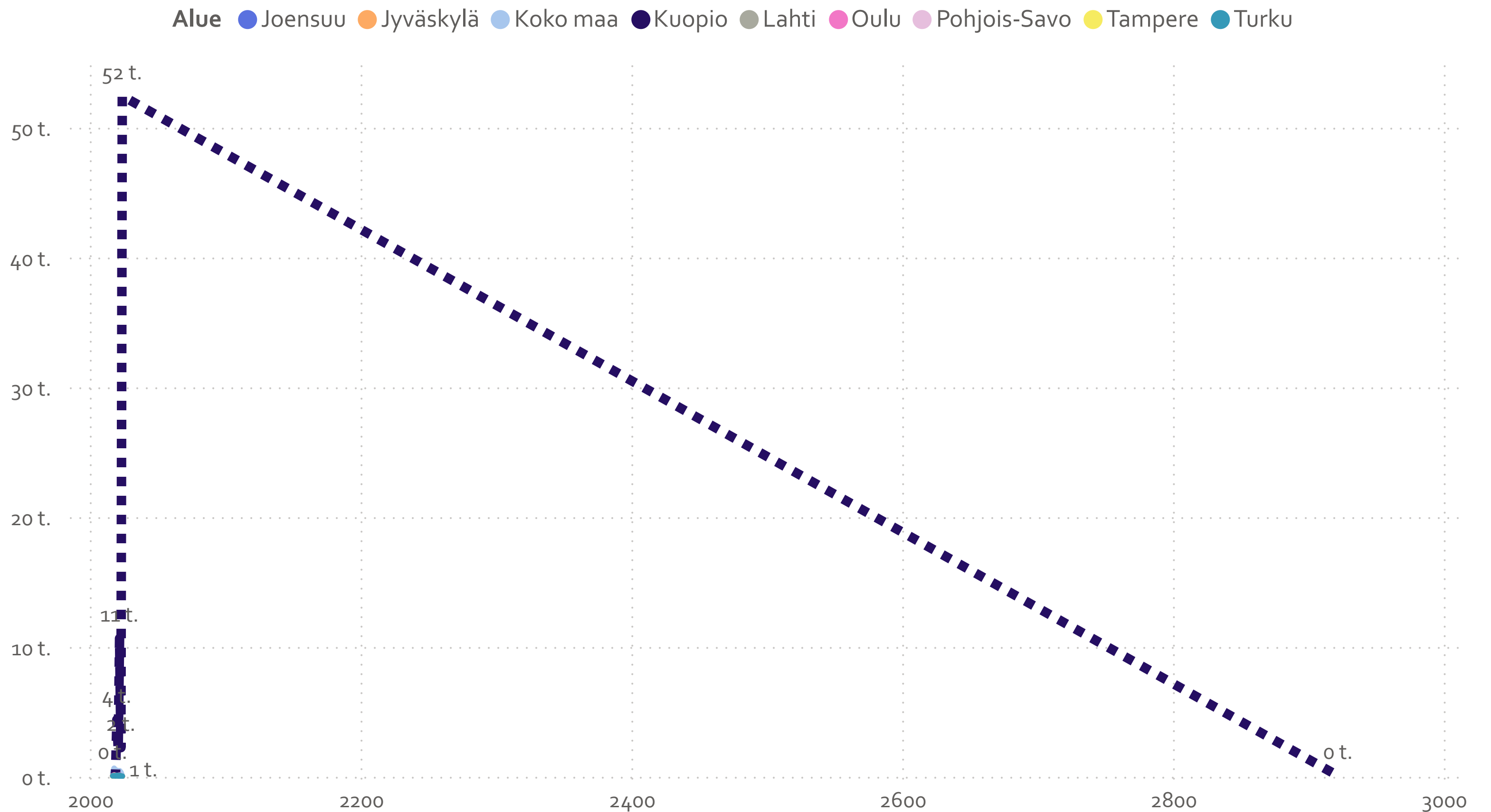
- ☐ Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % 4. ja 5. luokan oppil...
- ☐ Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % 8. ja 9. luokan oppil...
- ☐ Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % ammatillisen oppila...
- ☐ Erittäin heikko osallisuuden kokemus (%), 20 - 64-vuotiaat
- ☐ Erittäin heikko osallisuuden kokemus (%), 65 vuotta täyttäneet

Ympäristöterveys: valitse tarkasteltava mittari

- ☐ Ilman hiukkaspitoisuus, PM10 vuosikeskiarvo Tasavallankadulla, µg/m³
- ☐ Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilais...
- ☐ Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % ammatillisen oppilaito...

Valitse tarkasteltava sukupuoli

- ☐ Miehet
- ☐ Naiset
- ☐ Yhteensä

Tietojen lähteet: Kouluterveyskysely, FinSote ja Terve Suomi -tutkimukset (THL) ja Pohjois-Savon kokemuksellinen hyvinvointikysely, Asunnot ja asuinolot -tilasto (Tilastokeskus), Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA

Hyvän elämän asuinympäristö - Arjen turvallisuus

- Kuopiolaiset ovat tyytyväisiä asuinalueensa turvallisuuteen. Myös tilastojen valossa Kuopio näyttäytyy turvallisena asuinpaikkana.
- Joka kymmenes nainen on kokenut henkistä tai fyysistä lähisuhdeväkivaltaa ja lähes puolet yläkoululaisista tytöistä seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana.
- Alle 15-vuotiaiden rikoksista syyllisiksi epäiltyjen määrä on kasvanut.
- Liikenneonnettomuuksien määrät ovat Kuopiossa laskeneet. Kevyen liikenteen lisääntyessä turvalliseen liikkumiseen tulee kiinnittää huomiota. Myös sähköpotkulautojen ilmestyminen katukuvaan, on tuonut mukanaan uuden turvallisuusnäkökulman. Sähköpotkulaudalla sattuneista onnettomuuksista ei ole kattavaa tilastointia ainakaan vielä tällä hetkellä saatavilla. Arkihavainnot ja eri toimijoiden näkemykset nostavat ne kuitenkin yhdeksi turvallisuutta tällä hetkellä heikentäväksi tekijäksi.
- Yli 65 -vuotiaiden kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksojen määrä on Kuopiossa vertailupaikkakuntien korkein, vaikkakin hoitajaksojen määrä on ollut laskussa. Myös vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettuja on Kuopiossa eniten vertailupaikkakuntiin nähden.

Väkivallan kokeminen: valitse tarkasteltava mittari

- ☐ Fyysistä tai henkistä lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden osuus (%), 20 - 64-vu...
- ☐ Fyysistä tai henkistä lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden osuus (%), 65 vuotta t...
- ☐ Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- ☐ Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja ...

Rikokset: valitse tarkasteltava mittari

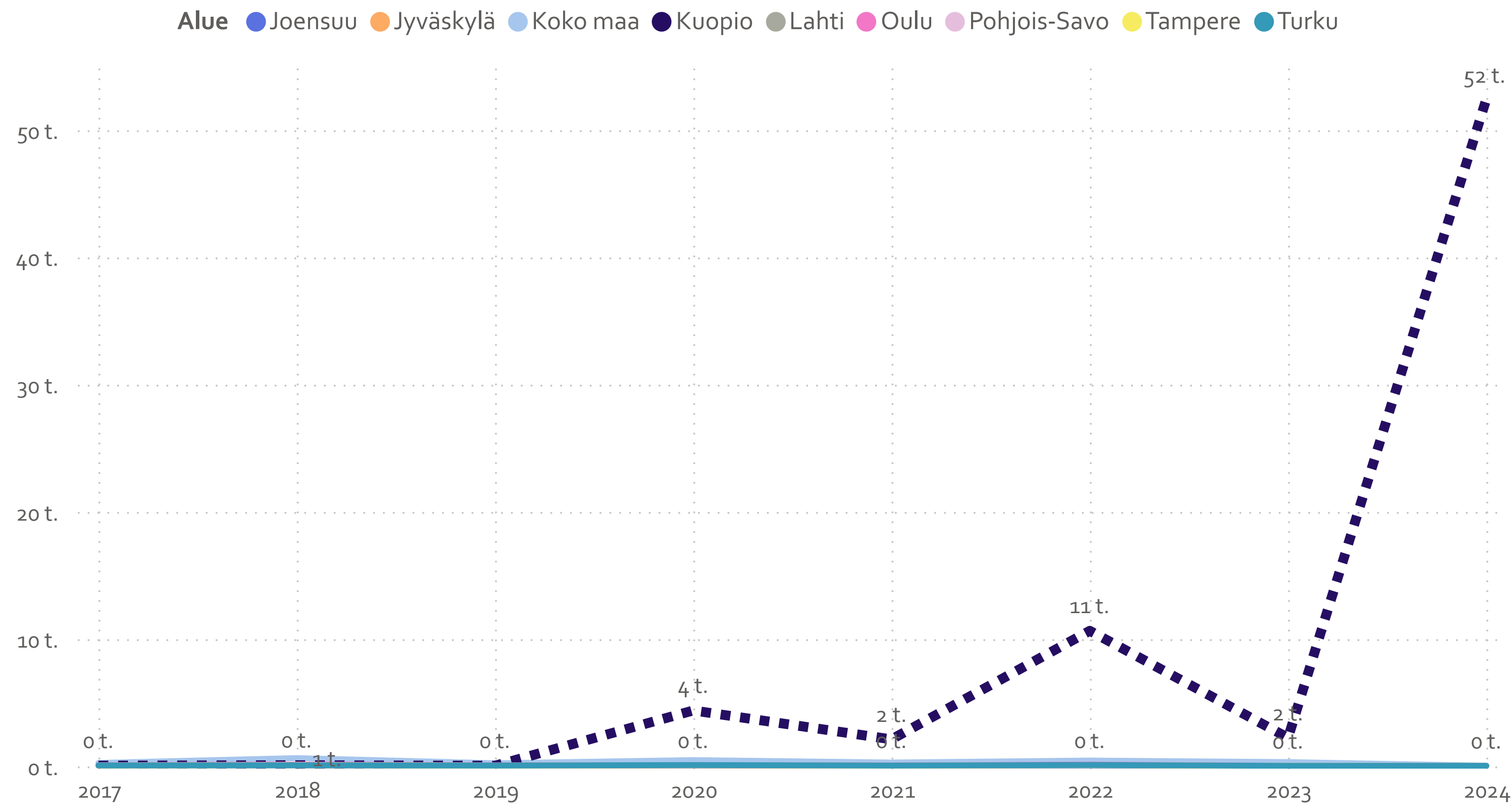
- ☐ Häiriöindeksi (sisältää julkisilla paikoilla kirjatut henkirikokset, pahoinpitel...
- ☐ Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 ...
- ☐ Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1 000 asukasta
- ☐ Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenneerikk...

Onnettomuudet: valitse tarkasteltava mittari

- ☐ Henkilövahinkoihin johtaneiden tieliikenneonnettomuuksien määrä
- ☐ Henkilövahinkoon johtaneita tieliikenneonnettomuuksia, joissa mukana ke...
- ☐ Hukkumiset
- ☐ Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 00...

Valitse tarkasteltava sukupuoli

- ☐ Miehet
- ☐ Naiset
- ☐ Yhteensä

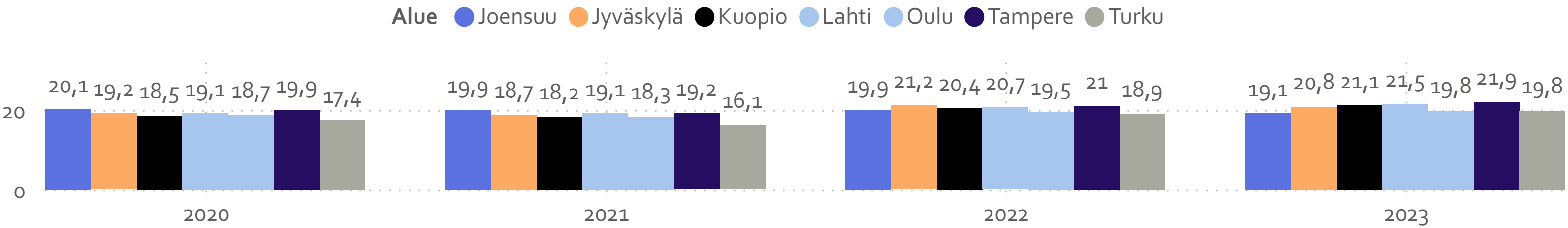

Tietojen lähteet: Kouluterveyskysely, FinSote ja Terve Suomi -tutkimukset (THL) ja Pohjois-Savon kokemuksellinen hyvinvointikysely, Onnettomuustilastot sekä Rikos- ja pakkokeinotilastot (Tilastokeskus)

HYTE-kerroin

HYTE-kertoimen määrä euroina asukasta kohdan

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, HYTE-kerroin on kannustin, jonka avulla halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta hyvinvoinnin edistämisessä. Kunnan saaman lisäosan suuruus määräytyy toimintaa kuvaavien prosessi-indikaattoreiden ja hyvinvoinnin tilaa kuvaavien tulosindikaattoreiden pohjalta. Kannustimen suuruus vaihtelee noin 7-22 euron välillä asukasta kohden.

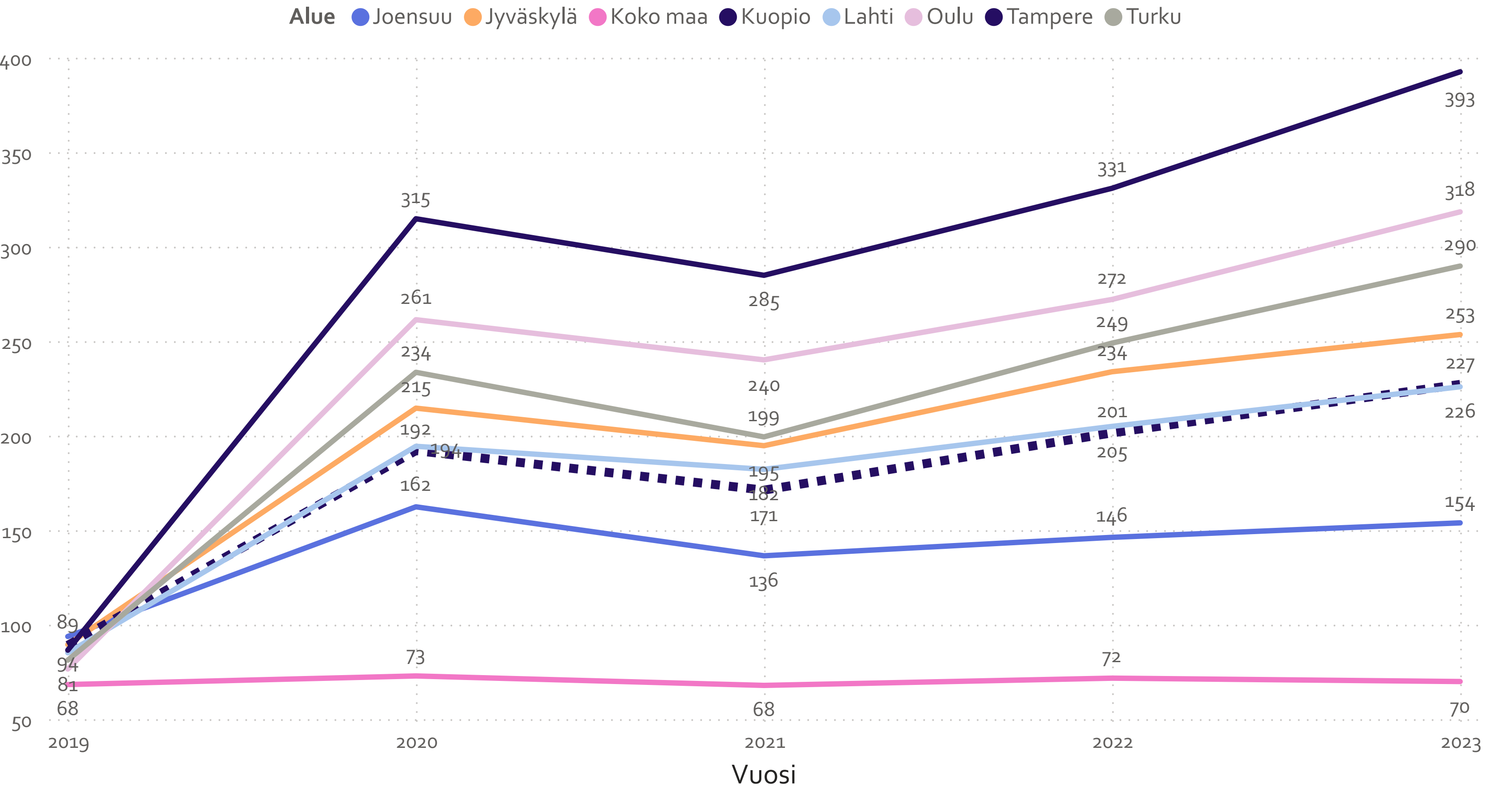
Prosessi-indikaattorit

- ☐ Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunn...
- ☐ Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit
- ☐ Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä ko...
- ☐ Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödy...
- ☐ Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellä...
- ☐ Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvi...
- ☐ Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liik...
- ☐ Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelij...
- ☐ Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkiha...
- ☐ Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdi...
- ☐ Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä

Tulosindikaattorit

- ☐ Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta t...
- ☐ Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ...
- ☐ Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vasta...
- ☐ Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat...
- ☐ Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaa...
- ☐ Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

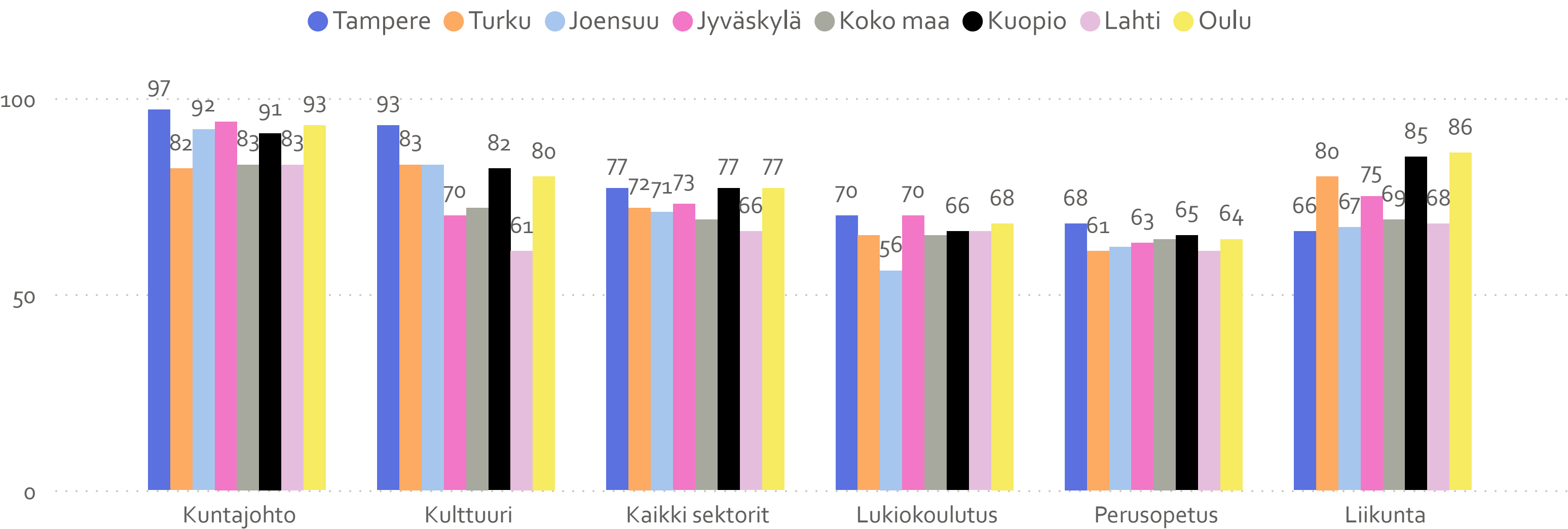
Prosessi- ja tulosindikaattorit

Terveyden edistämisen aktiivisuus, TEAviisari

Terveyden edistämisen aktiivisuus kunnan eri toimialoilla, pistemäärä 0-100

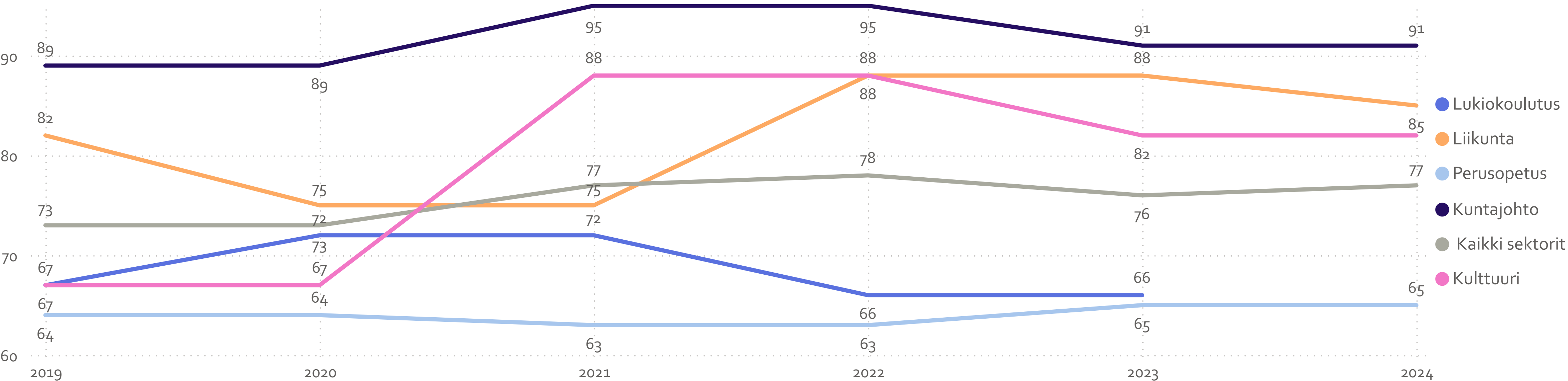

Terveyden edistämisen aktiivisuus, TEAviisari kuvaa terveyden edistämisen aktiivisuutta kunnan eri toimialoilla.

Terveyden edistämisen aktiivisuus saa pistemäärän välillä 0-100. Pisteet 1-24 kuvaava heikkoa tilannetta, 25-74 parannettavaa ja pisteet 75-100 hyvää terveyden edistämisen aktiivisuutta.

TEAviisaria toteuttaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Voit tutustua selvitykseen ja se tuloksiin tarkemmin [verkkosivuilta](#).

Terveyden edistämisen aktiivisuus Kuopiossa eri vuosina ja eri toimialoilla, pistemäärä 0-100

Kuopion toteuttama toiminta

Voit tarkastella Kuopiossa toteutettua toimintaa valitsemalla haluamasi vuosi, hyvän elämän elementti ja tavoite.

Vuosi

- ☐ 2022
- ☐ 2023
- ☐ 2024

Elementti

- ☐ Hyvän arjen rutiinit
- ☐ Hyvän elämän asuinympäristö
- ☐ Hyvän elämän innostajat
- ☐ Hyvän elämän kanssakulkijat
- ☐ Hyvän elämän toimeentulo

Tavoite

- ☐ Aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevien kohtaamispaikkojen saavutettavuus ja houkuttelevuus lisääntyy.
- ☐ Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä
- ☐ Arjen turvallisuus vahvistuu
- ☐ Asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet lisääntyvät
- ☐ Ateriarytmi säännöllistyy ja ateriat monipuolistuvat kaikissa ikäryhmissä
- ☐ Eri ikäiset löytävät merkityksellistä tekemistä ja kokemista muun muassa harrastuksista ja vanhaahtojen kanssa.

Toimenpide	Toteutunut toiminta
Kehitetään työllisyyspalvelujen ja palveluprosessien toimivuutta, kohdentamista ja vaikuttavuutta asiakaslähtöisesti	Alueelle saapuville maahanmuuttajille ja tilaspäistä suojelua saaville tarjottiin ohjausta ja neuvontaa. Lisäksi järjestettiin Tervetuloa Kuopioon - tapahtuma ja alkuinfo ukrainalaisille. Kirjastopalveluissa kotoutumista vahvistettiin mm. maahanmuuttajillle suunnattujen kirjaesittelyiden, selkokielisten ja oman kielisen aineiston sekä l... maahanmuuttajien kotoutumisen tuen materiaalien uusiminen on aloitettu yhteistyössä mm. Kompassin kanssa.
Lisätään liikkumismahdollisuuksien saavutettavuutta	Arjen fyysistä aktiivisuutta ja koulujen terveyden edistämisen aktiivisuutta (Perusopetuksen TEAviisari) on tuotu näkyväksi kehittämällä tiedon visualisointia Power l...
Lisätään liikkumismahdollisuuksien saavutettavuutta	Arjen fyysistä aktiivisuutta tuotiin näkyväksi kehittämällä tiedon visualisointia Power Bi-ohjelmaa hyödyntäen. Lisäksi tutkimustietoa tuotiin esille mm. someviestin
Kehitetään työllisyyspalvelujen ja palveluprosessien toimivuutta, kohdentamista ja vaikuttavuutta asiakaslähtöisesti	Asiakaslähtöisten digitaalisten palvelujen osalta käynnistettiin yhteiskehittämistä Lahden ja Jyväskylän kanssa.
Luodaan hyvinvointia tukevia, viihtyisiä ja arjen fyysiseen aktiivisuuteen kannustavia arkiympäristöjä	Asuinympäristön viihtyisyys, terveellisyys ja turvallisuus on huomioitu maankäytön suunnittelussa.
Tuetaan työikäisiä ja ikäihmisiä löytämään mielekästä tekemistä ja kokemista	Asukastiloille on luotu käytösäännöt, helpottamaan tilojen ilta- ja viikonloppukäyttöä.
Kannustetaan työikäisiä ja ikäihmisiä kohti suositusten mukaisia ruokailutottumuksia ja tuetaan ikääntyneiden hyvää ravitsemustilaa	Asukastoiminnassa toteutettiin ruokailutottumuksia käsitteleviä tilaisuuksia mm. yhteistyössä Marttojen kanssa. Kuopio on mukana Itä-Suomen yliopiston ja Savon hankkeessa, jossa kehitetään digitaalista sovellusta elintapaohjauksen tueksi.
Tuetaan vertaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia kohtaamiseen	Asukastoiminnassa oli vuonna 2024 yhteensä noin 42 400 käyntikertaa. Kohtaamispaikkatoimintaa on kehitetty aktiivisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. A kirjastoissa, ulkotiloissa ja kumppanaiden tiloissa laajan yhteistyöverksoton voimin. Nuorisotilat toimivat eri-ikäisten kohtaamipaikkoina. Museokeskus on mukana toiminnassa.
Tuetaan vertaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia kohtaamiseen	Asukastoiminta tavoitti vuonna 2022 yhteensä noin 50 800 osallistujaa (vuonna 2021 noin 48 500). Asukastoimintaa toteutetaan yhteistyössä noin 150 toimijan kans...

Itsearviointi Kuopion toteuttamasta toiminnasta

Alla olevassa taulukossa on tarkasteltu itsearviointina Kuopiossa toteutua toimintaa eri osa-alueilla.

Toiminto

- ☐ Ehkäisevä päihdetyö
- ☐ Elinvoiman edistäminen
- ☐ Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- ☐ Kotoutumisen edistäminen
- ☐ Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen

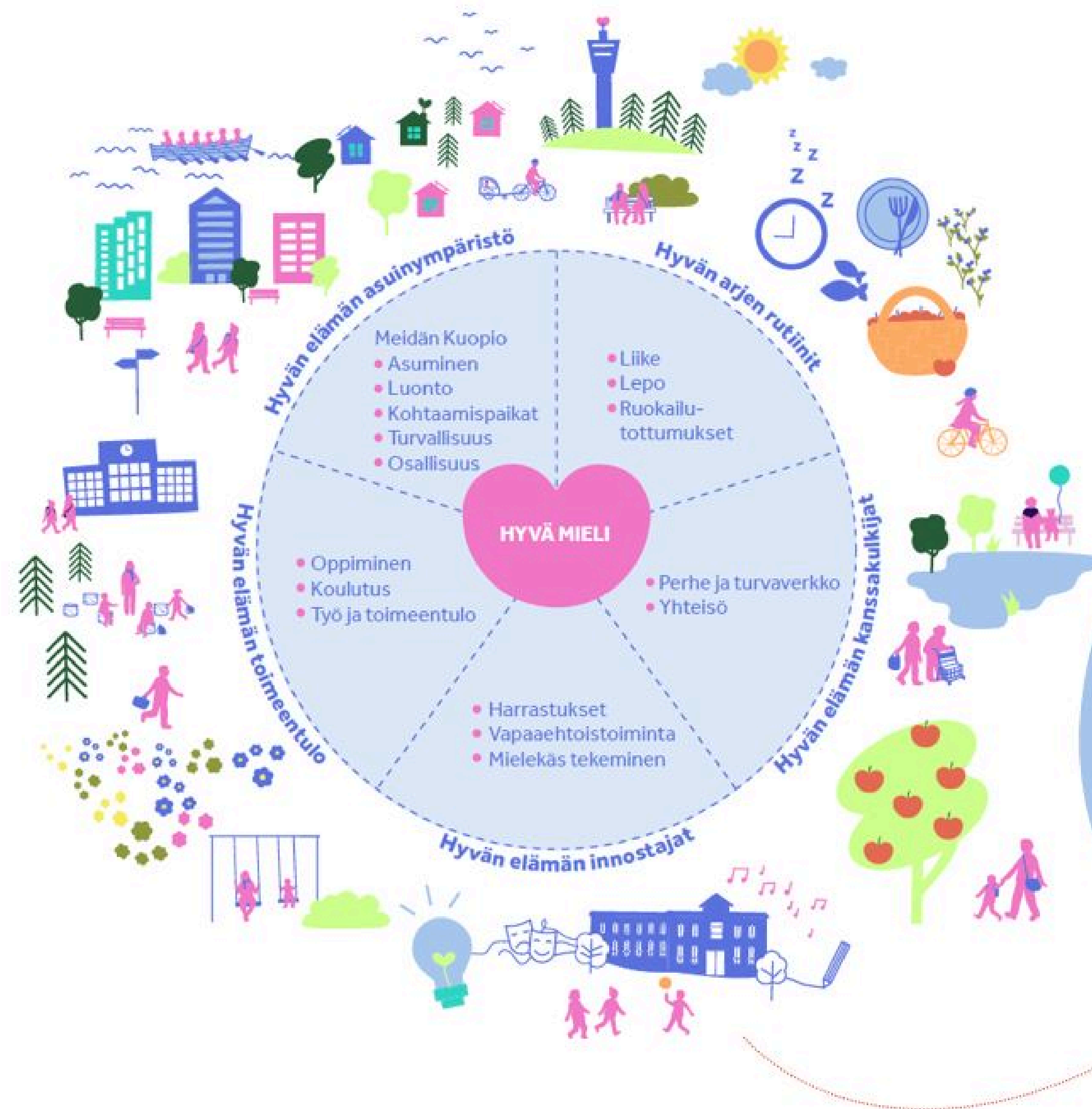
Toiminto	Toiminnon kuvaus
Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Kuopioon on laadittu palvelujen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma. Suunnitelmaa valmisteltaessa on tehty perusteellinen nykytilanteen arviointi. Vuorokautta palvelualueiden johtoryhmiin, jotka työpajassa arvioivat nykytilanteen ja seurattavat kehittämiskohteet. Asiakkuusjohtajille suunnattiin lisäksi esteettömyys- ja tasa-arvo näkökulmia huomioidaan myös mm. hyvinvointisuunnitelman ja kotouttamisohjelman toimeenpanossa, työllisyyspalveluissa sekä viestinnässä, henkilökunnan kehittämishankkeiden suunnittelussa yhtenä kriteerinä. Palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on verkkosivuilla. Lisäksi julkaistaan säännöllisesti verkkosivuilla. Tietoutta on hyödynnetty mm. vuosittaisella rasismien vastaisella viikolla, pride-viikolla sekä osallistumalla valtioneuvoston kanslian rasismien vastaisella viikolla. Kuopiossa yhdenvertaisuus ja tasa-arvotyön ohjausryhmänä toimii kaupunkitasoinen hyvinvointiryhmä, valmistelijana on toimeenpaneva hyvinvointiryhmä ja puheenjohtaja on hyvinvoinnin edistämisen johtaja.
Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Osaamisen edistämiseksi henkilöstökoulutuksen eOppivan sähköiset koulutukset ovat käytettävissä perustietojen antajina. Järjestökumppanuudet ovat keskeisiä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisessä. Myös suunnitelmien avulla kehitetään toimintaa. Vuonna 2024 hyväksyttiin esteettömyyden yleissuunnitelma ja Vammaisneuvosto valmistaessaan kaupunginhallitus käsitteli. Viime vuosina on kehitetty myös monikanavaista viestintää sekä palveluja mm. kehittämishankkeiden avulla. Kuopio osallistui Euroopan neuvoston kasvatusta osaamistaan mm. kulttuurien välisestä integraatiosta. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisessä hyödynnetään tiedolla johtamisen ja digitalisaation avulla saavutettavuutta edistetään kaupunkiseudun liikkumispalvelujen kehittämistyössä. Maaseutuasioihin on kiinnitetty huomiota mm. maaseutukaavoittajan palkkaamisella maaseutuohjelmalla. Viime vuosien aikana on myös valmisteltu turvallisen tilan periaatteita.
Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Osallisuusasioita kehitetään mm. osallisuuskoordinaattorin työpanoksella sekä edelleen kehittämällä rakenteita kuten pitkään ollutta pitäjäraatitoimintaa. Uniaalisuutta edistetään osallistumismahdollisuuksia.
Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Palveluketjujen toimivuus varmistetaan poikkihallinnollisten työryhmien ja valmistelujen kautta sekä yhteistyön kautta sidosryhmien ja kumppaneiden kanssa säännöllisesti ja tuottavat tietoa.
Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisestä tehdään laajassa yhteistyössä. Kunnan sisäinen yhteistyö tapahtuu poikkihallinnollisten työryhmien kautta, miinaa hyvinvointiryhmä sekä kotouttamisen työryhmät. Asioita käsitellään tarvittaessa kaupunginjohtajan johtoryhmässä. Alueen sidosryhmät tekevät yhteistyötä nimenomaan kunnan kanssa sekä foorumeissa ja verkostoissa. esim. liittyen kv-taustaisiin asukkaisiin, kv-opiskelijoihin ja hyviin väestösuhteisiin.
Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Yhdenvertaaisuuden ja tasa-arvon edistämistyölle ei ole erikseen nimettyä koordinaattoria. Valmistelua toteutetaan tiimityönä. Tiedollista resurssia on saatu ommasta kehittämishankkeisiin ja asiantuntijaverkostoihin, joita mm. THL, Kuntaliitto ja ministeriöt ovat vetäneet. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelmaa toimeenpannutaan tätä varten tehdyn tarkistussuunnitelman. Seuranta varten hyödynnetään sähköistä Targetor Pro -työkalua.
Kotoutumisen edistäminen	Kuopion kaupunki vastaa maahanmuuttaneiden ohjaus- ja neuvontapalveluista ja muiden kuin työnhakija-asiakkaiden kotoutumispalveluista. Työttömien työllistämispalveluista vastaa työllisyysalue. Kuopion kaupungilla on Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa sopimus kuntapaikoista ja Kuopio vastaanottaa kiintiöpakolaisia.

Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ovat hyvinvointijohtamisen työvälineitä, joiden avulla suunnitellaan, kehitetään, arvioidaan ja raportoidaan kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Hyvinvointisuunnitelma laaditaan hyvinvointikertomuksen pohjalta. Siinä esitettävät tavoitteet pohjautuvat havaittuihin hyvinvointihaasteisiin.

Hyvinvointisuunnitelma on osa kaupungin strategiaa, jossa kuvataan valtuustokausittain tavoitteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Hyvinvointisuunnitelman laadinta pohjautuu lakiin.

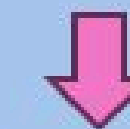

Hyvinvointisuunnitelma 2026-2029

Kuopiolaisten hyvinvoinnin edistämistä ohjaa valtuuston hyväksymä hyvinvointisuunnitelma, joka linjaa hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet.

5

Hyvän elämän elementtiä

Tavoitteet ja toimenpiteet